

Norsk matematikkråd

Nasjonalt fagråd for matematikk

Tom Lindstrøm (leder)
Matematisk institutt
Universitetet i Oslo
Boks 1053 Blindern
0317 Oslo
e-post: lindstro@math.uio.no
tlf: 22 85 58 96

Blindern 31/10, 2007

Høringsuttalelse om “Forslag til endringer i forskrift til opplæringsloven 23.06.2006 nr. 724”

Norsk matematikkråd stiller seg positivt til den generelle skjerpningen av kravene som ligger i forslaget. Rådet ønsker imidlertid ytterligere innskjerpinger samt en del presiseringer. I tillegg til å svare direkte på spørsmålene i høringsbrevet har vi derfor tillatt oss å gjengi rådets generelle syn på tilsettingskompetanse på alle trinn i skolen.

Høringsuttalelsen har fire hovedpunkter:

1. Svar på spørsmålene i høringsbrev av 13.07.07
2. Praktisering av kompetansereglene
3. Forslag til kompetanseregler for alle trinn i skolen
4. Videreutdanning av lærere som allerede er i skolen

1. Svar på spørsmålene i høringsbrev av 13.07.07

Spørsmål 1 og 3. Krav om videreutdanning for at førskolelærere kan tilsettes på 1. årstrinn: Rådet stiller seg positivt til krav om videreutdanning for førskolelærere som skal tilsettes på 1. årstrinn. Slik videreutdanning må etter rådets mening tilsvare den opplæringen som gis i allmennlærerutdanningen. Det betyr at reelt sett bør førskolelærere ha en videreutdanning på 30 studiepoeng matematikk og matematikdidaktikk. Selv når hovedoppgaven er spesialundervisning er forøvrig Norsk matematikkråd uenig i at førskolelærere med spesialpedagogisk utdanning tilsvarende 60 studiepoeng skal kunne tilsettes på ungdomstrinnet (§ 14-2b, siste ledd).

Spørsmål 2. Rådet støtter forslaget om at lærere som skal tilsettes for undervisning i matematikk på ungdomstrinnet skal ha 60 studiepoeng i matematikk og matematikdidaktikk. Dette vil si enten 60 studiepoeng i matematikk (med integrert fagdidaktikk) fra en pedagogisk høyskole rettet mot ungdomstrinnet, eller 60 studiepoeng i matematikk og matematikdidaktikk fra et universitet (eller tilsvarende) hvorav minst 40 studiepoeng matematikk og 15 poeng matematikdidaktikk.

Kommentar: Forslaget ovenfor innebærer en presisering av hva som er “relevant utdanning” i faget. Ved å synliggjøre den fagdidaktiske komponent gjør man det lettere å behandle kandidater fra universiteter og høyskoler likt. Ved å kreve kompetanse i “matematikk rettet mot ungdomstrinnet” understreker man behovet for en kompetanse som både gir faglig

trygghet og muligheter til å motivere elevene med eksempler og perspektiver utover skolefaget.

Det ligger utenom rådets kompetanse å uttale seg om spørsmål 4.

2. Praktisering av kompetansereglene

Reglene i høringsbrevet gjelder tilsetning. Erfaring viser at lærere som tilsettes i ett eller flere fag, også blir satt til å undervise i andre fag der de ikke har tilsvarende kompetanse. Denne praksisen undergraver kompetansereglene og fører til at elever ikke treffer kompetente lærere der de trenger det mest — nemlig i klasserommet. Norsk matematikkråd etterlyser derfor tiltak som sørger for at kompetansereglene blir fulgt i undervisningssammenheng og ikke bare i tilsettingssammenheng.

3. Forslag til kompetanseregler for andre trinn i skolen

Som nevnt er Norsk matematikkråd fornøyd med den generelle innskjerpingen av kravene som ligger i høringsforslaget. Vi ønsker oss imidlertid noen ytterligere presiseringer og innskjerpinger.

Et hovedpoeng for rådet er å få til en synliggjøring av fagdidaktisk kompetanse. Det er to grunner til dette:

1. Fagdidaktisk kompetanse er viktig for lærere på alle nivåer. Denne kompetanse bør synliggjøres i kompetansekravene og ikke bare ligge implisitt i generelle krav til praktisk-pedagogisk utdanning.
2. Universitetene og de pedagogiske høyskolene har ulike tradisjoner for fagdidaktikk. Ved høyskolene integreres fagdidaktikken i de faglige kursene, mens den ved universitetene i stor grad undervises i egne kurs. Dette har gjort det vanskelig å sammenligne utdannelser fra de to utdanningsslagene — studiepoeng som har telt som “faglige” ved en type utdanningsinstitusjon, har ikke gjort det ved andre. Ved å tydeliggjøre kravene til fagdidaktisk kompetanse (uavhengig av om den er integrert eller separat) gjør man det enklere å stille samme krav til alle utdanninger.

Matematikkrådets forslag til kompetansekrav er som følger:

Ansettelse i videregående skole: Minimum 60 studiepoeng i matematikk og 15 studiepoeng i matematikkdiraktikk. Det matematiske innholdet forutsettes å gå ut over største fordypning i videregående opplæring: 3MX/R2. Kravet gjelder ansettelse både på studieforbereende og yrkesfaglige studieprogram.

Kommentar: De praktisk-pedagogiske utdanningene inneholder i dag 15 studiepoeng fagdidaktikk, så når det gjelder antall studiepoeng, er forslaget ikke en innskjerping, men en presisering. Vi ønsker imidlertid en innskjerping når det gjelder nivået på utdanningen. Matematikkrådet finner det ikke rimelig at man får kompetanse for kurs som ligger på samme nivå som det man skal undervise, og foreslår derfor et krav om at det matematiske innholdet i de tellende kursene skal gå utover største fordypning i videregående skole.

Ansettelse på ungdomstrinnet: Minimum 60 studiepoeng av følgende type. Enten

1. 60 studiepoeng i matematikk (med integrert fagdidaktikk) fra en pedagogisk høyskole rettet mot ungdomstrinnet, eller

2. 60 studiepoeng i matematikk og matematikdidaktikk fra et universitet (eller tilsvarende) hvorav minst 40 studiepoeng matematikk og 15 poeng matematikdidaktikk

Kommentar (gjentatt fra avsnitt 1): Forslaget ovenfor innebærer en presisering av hva som er “relevant utdanning” i faget. Ved å synliggjøre den fagdidaktiske komponenten gjør man det lettere å behandle kandidater fra universiteter og høyskoler likt. Ved å kreve kompetanse i “matematikk rettet mot ungdomstrinnet” understreker man behovet for en kompetanse som både gir faglig trygghet og muligheter til å motivere elevene med eksempler og perspektiver utover skolefaget.

Ansettelse på barnetrinnet: Minimum 30 studiepoeng i matematikk og matematikdidaktikk. Det bør i tillegg etableres mekanismer som kan sørge for at flere lærere på barnetrinnet har minst 60 studiepoeng matematikk/matematikdidaktikk. Ethvert lærerteam på barnetrinnet bør inneholde minst én lærer med slik bakgrunn.

Kommentar: Ved de fleste institusjonene er det i dag mulig å ta 90 studiepoeng matematikk som del av allmennlærerstudiet. Det er viktig å stimulere til at flere studenter velger disse tilbudene. Flere steder tilbys studier rettet inn mot trinn i skolen. Vi henstiller til at det utredes hvordan lærerutdanningen i større grad kan ivareta fag- og trinnspecialisering. Vi har ingen tro på en allmennlærer som er ”like god i alle fag og på alle trinn”.

Ansettelse som førerskolelærer i barnehage: Minimum 15 studiepoeng matematikk fra førskolelærerutdanningen. Førskolelærere som blir tilsatt på barnetrinnet, må ha 30 studiepoeng matematikk tilsvarende matematikken i allmennlærerutdanningen,

4. Videreutdanning av lærere som allerede er i skolen

Nye kompetanseregler for tilsetting øker ikke kompetansen til lærere som allerede er tilsatt. Hvis intensjonene om kompetanseheving blant lærere i matematikk skal gjennomføres på rimelig kort sikt, er det ikke nok å utdanne nye lærere, det vil også være nødvendig med videreutdanning.

Tilbudene eksisterer i stor grad. Det er mulig å være fulltidsstudent og ta 60 sp matematikk i løpet av et år, eller å følge nettkurs over lenger tid. Det vil imidlertid være nødvendig å bevilge tilstrekkelige midler til lønnede permisjoner og studieavgift, samt å legge press på skoleeiere for å få gjennomført nødvendig etterutdanning. Vi etterlyser også et mer konstruktivt og forpliktende samarbeid mellom skoleeiere og utdanningsinstitusjoner på dette området.